

1. Van 6 februari tot en met 29 mei 1999.

CARNAVAL EN ANDERE STOETEN TE OOSTENDE.

Realisatie en organisatie door de Kring zelf.

2. Van 12 juni tot en met 12 september 1999.

50 JAAR STRANDLEVEN TE OOSTENDE NA W.O. II.

Realisatie en organisatie door de Kring zelf.

3. Van 2 oktober tot en met 10 januari 2000.

GYMNASTIEK IS EEN SYMFONIE VAN BEWEGINGEN. De geschiedenis van de Turnafdeling van het KONINKLIJK VAN NESTE GENOOTSCHAP OOSTENDE.

Realisatie en organisatie : KVGGO-GYM o.l.v. dhr. Walter LOONTIENS.

DE NAOORLOGSE OOSTENDSE REVUES

door **Werner RABAU**

Nu het Kursaal-Auditoriumdoek op 14 november 1998 definitief dichtgeschoven werd na de 183-ste opvoering van de huidige reeks "Oostendse Revues", is het misschien toch even tijd om een blik achteruit te werpen op deze traditionele vorm van volkskunst.

Aankondigingen in de plaatselijke kranten bewijzen ten overvloede dat er ook vóór W.O. II succesvolle revues opgevoerd werden, zowel in de zaal "Patria" als in de "Koninklijke Schouwburg". Vooral in de jaren '30 lieten zich daarbij "De Leonard's Vrienden", rond Leonard REYNAERTS, en Alfons ELLEBOUDT geregeld opmerken.

Laten we ons echter voorlopig beperken tot de naoorlogse periode.

EERSTE POGING

Onder impuls van wijlen Jan PIERS probeert de katholieke burgerskring "Concordia" de traditie nieuw leven in te blazen.

In februari 1948 hebben in de Koninklijke Schouwburg vier vertoningen plaats van "Oostendse Leute", op teks van (opnieuw) Alfons ELLEBOUDT en in regie van Dr. Jan DAEMS. DE POPLIMONT dirigeert het orkest, en Jan PIERS zelf neemt de algemene leiding op zich...naast de rol van "leraar Ostens". De zalen zitten afgeladen vol.

Hoewel "De Zeewacht" op 13 november '48 nog aankondigt dat de vervolg-editie '49 "kant en klaar is", gaan de opvoeringen niet door, wegens het overlijden van auteur Alfons ELLEBOUDT op 8 juni 1948.

Na lang aandringen van promotor Jan PIERS komen er op 2, 4, 5, 6 en 7 februari 1950 dan toch vijf opvoeringen van "Oostendse Platen op Zwier". Tekst en algemene leiding zijn ditmaal van Dr. Jan DAEMS; de regie berust bij Roger TYTGAT; Jan PIERS is animator. Het orkest wordt geleid door

Gustaaf STEENACHER en het koor door Hilmer VERDIN. Voor het eerst duikt hier ok de naam Rose d'IVRY op, artiestennaam voor Rosette DOOM, en dan ook aanvankelijk als Rosa DOOMS aangekondigd.

De nochtans succesvolle reeks kent echter een abrupt einde.

TWEEDE POGING

Onder auspiciën van het "Oostends Kunstverbond" waagt men het vijf jaar later opnieuw.

Op 28 februari en 1, 5 en 2 maart 1955 komt "*Trossen Los*" op de planken van de Koninklijke Schouwburg. Tekstschrijvers van dienst zijn : John HERMANS voor de sketches en Jo DEENSEN (Raymond HUILMAND), geassisteerd door Freddy FEYS, voor de liederen. Albert DALED voert regie; zoon Hugo DALED is algemene leider. Paul DEWISPELAERE leidt koor en orkest, en Rose d'IVRY choreografeert.

Onder de talrijke medewerkers duiken onder ander de namen op van zanger Ronny BERGS...en acteur Herman MOERMAN.

In 1956 wordt er vervolgd met "*Ezels Los*". De toneelteksten zijn van de hand van de bekende auteur Jos JANSSEN; de liedteksten opnieuw van Jo DEENSEN. De regie wordt waargenomen door Jerome DELTOMME. Rose d'IVRY leidt ook deze keer het ballet, terwijl Freddy FEYS ditmaal de dirigeerstok zwaait over zijn "Freddy's Dansorkest". Onder hun beider hoede maakt een zekere Arthur BLANCKAERT, alias Will TURA, zijn theaterdebuut als zanger-guitarist...en tapdanser.

Wat bij deze productie echter vooral opvalt, is de deelname van een uitzonderlijke grote schare "toneelratten" waarvan sommigen al meer dan lokale bekendheid verworven hebben : Suzy DECLEER, Lucienne RODENBACH, Michel WYFFELS, Albert MENU, Noël LALEMAN, naast komiek Juul Plastiek (Roger SLOSSE) en de folkloregroep "De Oostendse Schotten".

Wat de totale ommekeer in de casting van beide voorgaande revues echter reeds liet vrezen, werd bewaarheid. Hoewel ze van een enorme populariteit genoten, zorgen interne strubbelingen er voor dat ook hier geen vervolg meer op komt.

DERDE KEER, GOEIE KEER (?)

In een poging op de toen nog talrijke en bloeiende Oostendse folkloregroepen via een gezamenlijk optreden onder de aandacht van het publiek te brengen, stichtten Gerard DANGREAU (voorzitter van de "Orde van de Kloeffe") en Henri POLDERVAERT (voorzitter van "De Vismijnvrienden") in 1967 de "Entente der Gewestelijke Oostendse Folklore" en richtten zich tot de heer Jan FELIX, toenmalig schepen voor Toerisme en Feestelijkheden, met het verzoek om een massaal openluchtspetakel te mogen organiseren op het Wapenplein.

Jan FELIX raadde hen echter aan het veeleer te gaan zoeken in het heropstarten van een jaarlijkse "Oostendse Revue"-traditie, waarvan de revival sedert de Tweede Wereldoorlog maar niet wilde lukken. Hij mag dan ook als de "peetvader" van de zopas ten einde gelopen reeks beschouwd worden.

Op zijn aanwijzingen wendden de initiatiefnemers zich tot Werner RABAU, die in zijn geboortestad Roeselare zijn sporen als scenarist-regisseur al verdiend had en na zijn huwelijk (in 1961) met choreografe Rose d'IVRY ook reeds een aantal Oostendse projecten op zijn actief had.

Die eiste op zijn beurt het zoeken van een tekstschrijver en een componist-arrangeur, plus de belofte dat het minstens om een periode van tien jaar zou gaan, teneinde de kans te krijgen om een soliede groep uit te bouwen.

Hoewel allemaal, via hun folklore-activiteiten, vertrouwd met publieksoptredens, had immer niet één van de zich aandienende "acteurs en actrices" voor deze eerste cast ook maar één voet op een toneelscène gezet, met uitzondering van de reeds geciteerde Herman MOERMAN en de voor de gelegenheid "ingehuurde" (Nonkel) Jerome DEPOORTER.

Dat ontbreken aan toneelervaring werd echter deskundig gecompenseerd door de vorming van een soliede, geroutineerde stuurgroep (hoewel eveneens samengesteld uit "amateurs"). Herman MOERMAN nam de taak van tekstschrijver op zich, en zou dat 18 jaar lang volhouden. Werner RABAU leidde de groep als scenarist-regisseur, terwijl de Balletschool Rose d'IVRY instond voor de choreografische inbreng. Freddy FEYS, aanvankelijk aan het hoofd van zijn "Secrets", verzorgde de muzikale omlijsting. Initiatiefnemer Gerard DANGREAU tenslotte, die het na het overlijden van Henri POLDERVAART (23-05-69) alleen moest roeien, nam de organisatie voor zijn rekening. Behalve Herman MOERMAN hebben ze allemaal het parcours van dertig jaar voltooid.

Op 16 en 17 november 1968, met een vooruitziende "matinée" op de 16de voor de "senioren" als try-out, ging de nieuwe Oostendse Revue van start, met als titel "*Wad' Hemme Nu ?!*". De respons van de pers en publiek was zo overweldigend, dat geen enkele deelnemende groep aarzelde om op 30 mei 1969 het protocol te ondertekenen dat een "Vast Werkingscomité" mandateerde om verder te zetten.

Van bij het begin werd er gekozen voor een aparte aanpak : doorheen de elkaar opvolgende sketches liep een "rode (verhaal)draad", die de aandacht van het publiek moest gaande houden tot aan de finale-ontknoping; en vanaf de tweede editie ("*Moa Gie Nie*") werd er resoluut geopteerd voor het creëren van vaste, herkenbare "types", die ieder jaar terugkwamen : "Pette Sjieke", "Tjeppen Krotte", "Mance", "Irma", "Kommessoares Van Rapp(h)em", "Brigadier Spierienk"...tot en met "Kamiel Pulle" (in 1994). Ook de balletnummers (133 choreografische creaties over de 30 jaar) en de liederen (148 oorspronkelijke melodieën) werden volledig in de sketches geïntegreerd.

Dat leverde aanvankelijk wat journalistiek gehacketak op over de vraag of het hier nog wel over een "revue" ging dan wel over een "showcomédie". Maar het concept sloeg aan bij het Oostends publiek : van 1977 tot 1987 waren jaarlijks acht vertoningen nodig om de circa 8.500 betalende toeschouwers op te vangen.

Iedere medaille heeft echter haar keerzijde. Wanneer Herman MOERMAN in 1982 eerst voor twee jaar als acteur en in 1986 definitief als acteur zowel als auteur moet afhaken, is het meteen duidelijk dat men niet straffeloos "types" kan vervangen die inmiddels de status van "Bekende Oostendenaar" verworven hebben. Wanneer ook "Mance" en "Irma" van het toneel verdwijnen, kent de Oostendse Revue een dieptepunt. De te hulp snellende tekstschrijvers - Danny JANSSEN (1986 en 1987) en Fred VANDENBUSSCHE/Eddy SURMONT (1988 en 1990) - kunnen het tij niet doen keren. Het aantal toeschouwers wordt gehalveerd; het aantal voorstellingen loopt noodgedwongen terug naar vijf.

Op aandringen van Gerard DANGREAU neemt regisseur Werner RABAU in 1991 dan maar zelf de taak van tekstschrijver op zich, en slaagt erin de toestand te stabiliseren. Het eerste doek is toch minstens het "Zilveren Jubileumjaar" 1992 te halen. Pers en publiek reageren unaniem positief. Toch besluit de nieuwe auteur-regisseur in 1993 om een sabbatjaar in te lassen, met het oog op het uitkijken naar een alternatief opvoeringspodium, wegens de aangekondigde afbraak van het Casino-

Kursaal. Wanneer het duidelijk wordt dat alles op de lange baan geschoven wordt, beslist hij er nog vijf jaar aan toe te voegen, om in 1998 "in schoonheid" te eindigen....Wat ondertussen gebeurd is.

Of er voor deze vorm van volkscultuur nog een toekomst weggelegd is, zal de 21ste eeuw moeten uitmaken. Dat het vanwege het snel evoluerend maatschappelijk zowel als familiaal vrijetijdsgedrag niet zo vanzelfsprekend is als sommigen menen, toont de geschiedenis aan.

BRONNEN

- "De Zeewacht", jaargangen 1947 à 1955.
- Eigen archieven van het "Organisatiecomité Oostendse Revue" en de "Balletschool Rose d'Ivry".

GIDS VAN PARTICULIERE ARCHIEVEN IN HET ALGEMEEN RIJKSARCHIEF : een onmisbaar werkinstrument (*)

Van de hand van Marc D'HOORE, archivaris bij het Algemeen Rijksarchief te Brussel, verscheen onlangs een indrukwekkende en uiterst nuttige publicatie. Achter de titel *Archives de particuliers relatives à l'histoire de la Belgique contemporaine (de 1830 à nos jours)* gaan twee volumes (samen 854 bladzijden) schuil, waarin, in alfabetische volgorde volgens de familienaam van de archiefvormer, een goede 350 particuliere archieven die bij het Algemeen Rijksarchief te Brussel berusten, worden beschreven.

Het betreft archief gevormd door de meest uiteenlopende personen : politici, ambtenaren, diplomaten, magistraten, advocaten, kunstenaars, ontdekkingsreizigers, militairen, geestelijken, enz.

Bij elke archiefbestand wordt eerst een bio-bibliografische schets van de archiefvormer gegeven, daarna volgen gegevens over het bestand (juiste benaming, uiterste data van het archief, omvang, raadplegingsvoorwaarden, inhoudelijke beschrijving) en worden de bestaande toegangen (inventarissen, concordantielijsten, ...) opgesomd.

In de loop van zijn onderzoek kwam Marc D'HOORE voor een aantal archiefvormers archiefbestanden op het spoor die buiten het Algemeen Rijksarchief worden bewaard. Dit was de aanleiding om bij een aantal notities een rubriek "Autre(s) lieu(x) de conservation" toe te voegen.

Dit uiterst nuttig werkinstrument kan bij het Algemeen Rijksarchief worden besteld. Voor een bestelling in België, moet 1.500 BEF overgeschreven worden op postrek. 000-2007805-02 van "Rijksarchief - Archives de l'Etat", Ruisbroekstraat 2-12 te 1000 Brussel, met opgave van het nummer van de publicatie (Publ. 2751). Het boek kost 1.350 frank, maar de verzendingskosten zijn ten laste van de besteller. Daarom komt er 150 frank verzendingskosten bij. Bij afhaling aan de verkoopsbalie van het Algemeen Rijksarchief te Brussel worden uiteraard geen meerkosten aangerekend en betaalt u 1.350 frank.

Marc D'HOORE, *Archives de particuliers relatives à l'histoire de la Belgique contemporaine (de 1830 à nos jours)* (Archives générales et Archives de l'Etat dans les Provinces. Guides, 40) Brussel, 1998 2 volumes (854 blz.). Publ. nr. 2751. De publicatie bestaat enkel in het Frans.

* Verschenen in : VVBAD Info ; november 1998.